

ביאור בדרך אפשר

1 וַיִּגַּשׁ אֵלָיו יְהוּדָה גו'1, הִנֵּה תֵכֵן הָעֲנִיָּן לִפִּי הַמְשַׁמְעוֹת הַרוּחָנִית
2 הַפְּנִימִית שֶׁל הַדְּבָרִים הוּא הַגִּשְׁת׃ יְהוּדָה לְיוֹסֵף דְּהִינּוּ יַחֲדוּ
3 הַתְּאֵחָדוֹת יְהוּדָה וְיוֹסֵף2 כִּפִּי שִׁיבוֹרָא לְהִלָּן. וְעַל־דִּרְךָ־זֶה
4 בְּהַפְּטֻרַת הַפְּרָשָׁה3 מְסַפֵּר שֶׁלְעֵתִיד לְבֹא בִימֹת הַמְּשִׁיחַ יְהִי
5 שְׁנֵי עֲצִים, עֵץ יְהוּדָה עֵץ
6 הַמַּסְמֵל אֶת שִׁבְט־מַלְכוּת יְהוּדָה וְעֵץ
7 אֶפְרַיִם עֵץ הַמַּסְמֵל אֶת שִׁבְט־מַלְכוּת
8 אֶפְרַיִם בֶּן יוֹסֵף, וּמִלֶּךָ אֶחָד יְהִיָּה
9 לְכֻלָּם כִּי בְעוֹד שִׁבְתִּקְוָה קוֹדֶמֶת
10 יְהוּדָה וְאֶפְרַיִם הִיוּ שְׁתֵּי מַמְלָכוֹת

בס"ד. שבת פרשת ויגש, ה'

טבת תשמ"ח.

הנחה בלתי מוגה

ביאור בדרך אפשר
1 יהודה", כאשר יהודה ניגש ליוסף בשעה שיוסף (אביו של אפרים) היה משנה
2 למלך, ויהודה היה תחת ממשלתו). וּנְמַצָּא שֶׁתֵּכֵן הַהֶפְטָרָה, הוּא גַם
3 כֵּן כְּמוֹ תוֹכֵן הַפְּרָשָׁה הַחֲבֹרָה וְהָאֵיחֻד דְּיוֹסֵף וְיְהוּדָה, שְׁשִׁנְיָהֶם
4 יְהִי תַחַת מִלֶּךָ אֶחָד.

וְהִנֵּה הַתּוֹרָה הִיא נִצְחִית7

וּלְמִרְתּוֹ שֶׁהִיא עוֹסֶקֶת בְּמֵאוֹרְעוֹת

שֶׁהִתְרַחֲשׁוּ לִפְנֵי אֶלְפֵי שָׁנִים,

הַמְשַׁמְעוֹת הַרוּחָנִית שֶׁל כָּל דְּבָרֵי

הַתּוֹרָה קִיַּמְתָּ לְנִצְחָ, וּמִזֶּה מוֹבֵן,

שֶׁבְעֲנִיָּן זֶה שֶׁל גִּישַׁת יְהוּדָה

לְיוֹסֵף וְאֶחָדוֹת בֵּין מַמְלָכוֹת יְהוּדָה

וְאֶפְרַיִם (כְּמוֹ בְּכָל עֲנִינֵי הַתּוֹרָה)

לְשָׁנָה הוֹרָאָה נִצְחִית לְכָל

אֶחָד וְאַחַת מִיִּשְׂרָאֵל, דְּגַם

הַסְּפֹרָה עַל דְּבַר הָעֵתִיד

לְהִיָּת (לְעֵתִיד לְבֹא) הִרִי

לְמִרְתּוֹ שֶׁהִדְבֵּר עֲדִיין לֹא הִתְרַחֲשׁ

בְּפוֹעֵל, בְּכָל זֹאת הוּא נִצְחִי

וְשִׁיף מְבַחֲנֵה רֹחַנִית גַּם עֲכָשׁוּ,

וְכָל־שֵׁשׁ וְקַל־וְחֶמֶר הָעֲנִינִים

שֶׁכֶּבֶר הִיוּ בְּפוֹעֵל בְּעֶבֶר

(הַגִּשְׁת׃ יוֹסֵף לְיְהוּדָה).

וּמִפְּנֵין שֶׁהַתּוֹרָה נִתְּנָה בְּתוֹר

הוֹרָאָה לְיִשְׂרָאֵל, כְּמוֹ

שֶׁכְּתוּב בָּהּ צוֹ אֶת בְּנֵי

יִשְׂרָאֵל דַּבֵּר אֶל בְּנֵי

יִשְׂרָאֵל8, מוֹבֵן, שֶׁעֲקָרָה הוּא

לֹא סִיפּוֹר הַדְּבָרִים סַחֵם אֲלֵא הַמְטָרָה

הַעִיִּקְרִית בְּסִיפּוֹר הִיא לְשִׁמֵּשׁ

הוֹרָאָה לְכָל אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל,

וְהַהוֹרָאָה הִיא בְּעֶקֶר עֲנִינּוֹ

שֶׁל כָּל אֶחָד וְאֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל

וְלֹא בְּפִרְט טַפֵּל בַּחֲיִיו וּבַתְּפִקִּידוֹ,

וַעֲיָקֵר עֲנִינּוֹ הוּא - מֵהַ שְׂאֲנֵי

נִבְרָאִיתִי בְּמְטָרָה לְשִׁמֵּשׁ אֶת

קוֹנֵי9 וְלַעֲבֹד אֶת ה' וְלִכְן הַהוֹרָאָה

צְרִיכָה לְהִיָּת בְּעֲנִינֵי עֲבוֹדַת ה'.

וּבִאוֹר הָעֲנִיָּן, עֲבִמְבָאָר

בְּדְרוֹשֵׁי פְּרָשְׁתָנוּ מֵאִמְרֵי הַחֲסִידוֹת

שֶׁל רַבּוֹתֵינוּ נִשְׁאִינּוּ עַל הַפְּרָשָׁה10,

1 וַיִּגַּשׁ אֵלָיו יְהוּדָה גו'1, הִנֵּה תֵכֵן הָעֲנִיָּן הוּא

הַגִּשְׁת׃ יְהוּדָה לְיוֹסֵף דְּהִינּוּ יַחֲדוּ יְהוּדָה

וְיוֹסֵף2. וְעַל־דִּרְךָ־זֶה בְּהַפְּטֻרַת הַפְּרָשָׁה3 מְסַפֵּר

שֶׁלְעֵתִיד לְבֹא יְהִי שְׁנֵי עֲצִים, עֵץ יְהוּדָה וְעֵץ

אֶפְרַיִם, וּמִלֶּךָ אֶחָד יְהִיָּה לְכֻלָּם שֶׁהוּא דוֹד, כְּמוֹ

שֶׁכְּתוּב4 וְעַבְדֵי דוֹד מִלֶּךָ עֲלֵיהֶם גו' וְדוֹד עַבְדֵי

נְשִׂא לְהֶם לְעוֹלָם. דְּאֶפְרַיִם הוּא עַקֵּר שְׁבִטוֹ שֶׁל

שְׁנֵי בָנִים, מְנַשֶּׁה וְאֶפְרַיִם, וּמִבֵּין שְׁנֵיהֶם

אֶפְרַיִם הוּא הַחֲשׁוּב יוֹתֵר, כְּמוֹ

שֶׁכְּתוּב בו'5 וְאֵלֶם אֶחָדוֹת הַקֶּטֶן יִגְדֵל

מִמֶּנּוּ, וְהוּא הִיָּה רֹאשׁ הַדָּגֵל שֶׁכָּל אֶת שְׁבִט

מְנַשֶּׁה (וְכְמוֹ שֶׁכְּתוּב6 וְעָלִיו מִטָּה מְנַשֶּׁה גו').

וְדוֹד הוּא מְשַׁבֵּט יְהוּדָה. וְנִמְצָא שֶׁתֵּכֵן הַהֶפְטָרָה,

הוּא גַם כֵּן הַחֲבֹרָה וְהָאֵיחֻד דְּיוֹסֵף וְיְהוּדָה,

שְׁשִׁנְיָהֶם יְהִי תַחַת מִלֶּךָ אֶחָד. וְהִנֵּה הַתּוֹרָה הִיא

נִצְחִית7, וּמִזֶּה מוֹבֵן, שֶׁבְעֲנִיָּן זֶה יְשָׁנָה הוֹרָאָה

נִצְחִית לְכָל אֶחָד וְאַחַת מִיִּשְׂרָאֵל, דְּגַם הַסְּפֹרָה

עַל דְּבַר הָעֵתִיד לְהִיָּת (לְעֵתִיד לְבֹא) הוּא נִצְחִי

וְשִׁיף גַם עֲכָשׁוּ, וְכָל־שֵׁשׁ וְקַל־וְחֶמֶר הָעֲנִינִים

שֶׁכֶּבֶר הִיוּ בְּעֶבֶר (הַגִּשְׁת׃ יוֹסֵף לְיְהוּדָה). וּמִפְּנֵין

שֶׁהַתּוֹרָה נִתְּנָה בְּתוֹר הוֹרָאָה לְיִשְׂרָאֵל, כְּמוֹ

שֶׁכְּתוּב בָּהּ צוֹ אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל דַּבֵּר אֶל בְּנֵי

יִשְׂרָאֵל8, מוֹבֵן, שֶׁעֲקָרָה הוּא הוֹרָאָה לְכָל אֶחָד

מִיִּשְׂרָאֵל, וְהַהוֹרָאָה הִיא בְּעֶקֶר עֲנִינּוֹ שֶׁל כָּל

אֶחָד וְאֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל, מֵהַ שְׂאֲנֵי נִבְרָאִיתִי לְשִׁמֵּשׁ

אֶת קוֹנֵי9.

25 וּבִאוֹר הָעֲנִיָּן, עֲבִמְבָאָר בְּדְרוֹשֵׁי פְּרָשְׁתָנוּ10,

שֶׁעֲנִינֵי יְהוּדָה לְיוֹסֵף הֵם ב' הָעֲנִינִים

26

1 ריש פרשתנו (ויגש מד, ויחי). 2 זהו פרשתנו (רו, א). ד"ה ויגש אליו יהודה בתו"א פרשתנו מד, א. ובתו"ח שם פ"ט (צג, א) ואילך. 3 יחזקאל לו, טז ואילך. 4 שם, כד-כה. 5 ויחי מח, יט. 6 במדבר ב, כ. 7 ראה תניא רפ"ז. ועוד. 8 כ"ה בכ"מ בדא"ח (מתדבא"ר) - סה"מ ה'ש"ת ע' 61. ועוד. וראה תדבא"ר פ"ד ופ"א. ב"ר פ"א, ד. וראה שיחות שלפני המאמר סו"ס ה. (לקמן ע' יב). 9 קידושין בסופה. 10 אוה"ת ריש פרשתנו (כרך ב שמח, ב). ד"ה ויגש תרע"ח. ועבדי